

روزشمار جنگ

سه شنبه

۱۸ اردیبهشت ۱۳۶۳

۶ شعبان ۱۴۰۴

۸ مه ۱۹۸۴

۱۷۱

شهر آبادان امروز نیز به‌طور پراکنده زیر آتش سلاح‌های سنگین ارتش عراق قرار داشت. بر اثر این حملات ۹ باب منزل مسکونی و ۳ باب مغازه خسارت دید و ۲ فقره آتش‌سوزی روی داد که با تلاش مأموران آتش‌نشانی خاموش شد. در طول منطقه عملیاتی آبادان نیز در پی آتشباری ارتش عراق بر روی مواضع رزمندگان ۶ نفر از نیروهای خودی مجروح شدند.^۱

در همین حال، ارتش عراق در اطلاعیه نظامی خود مدعی شد که نیروهای ایرانی شهرهای بصره، مندلی، خانقین، خورمال، سیدصادق و شاندری را با آتش توپخانه هدف گرفته‌اند و در این گلوله‌باران تعدادی از افراد غیرنظامی کشته شده‌اند.^۲

۱۷۲

بر اثر اقدامات عناصر گروه‌های مسلح غیرقانونی در مناطق کردنشین غرب و شمال‌غرب کشور ۷ تن از نیروهای خودی شهید و ۶ تن مجروح شدند.

در شمال‌غربی سردشت، ساعت ۹ صبح امروز، عناصر مسلح ضدانقلاب با حمله به پایگاه تیپ ۱۱۷ سلماس در دیوالان، ۳ نفر از نیروهای این پایگاه را به شهادت رساندند.^۳

در محور سنندج - مریوان نیز ۲ پاسدار که قصد داشتند از مریوان به پایگاه خود واقع در ککلیک‌آباد بازگردند، در بین راه در محور پشت‌آباد - دگاگا هدف حمله حدود ۳۰ نفر از افراد رزگاری قرار گرفته و شهید شدند.^۴

علاوه بر این، عناصر مسلح غیرقانونی در جنوب بانه در نزدیکی روستای اشترآباد، با کار گذاشتن چند مین موجب انفجار یک خودروی تویوتا و یک تانکر آب‌رسانی پایگاه اشترآباد شدند. «در ساعت ۹:۴۵ ... تویوتای پایگاه اشترآباد در حین سرکشی به جاده [عباس‌آباد] روی مین رفته

و در نتیجه ۵ نفر مجروح و ۲ نفر [از نیروهای ژاندارمری] به درجه رفیع شهادت نایل آمدند. «
مجروحان این حادثه با بالگرد به بیمارستان منتقل شدند. در نزدیکی همین منطقه، حدود سه
ساعت بعد، بر اثر برخورد یک دستگاه تانکر آب‌رسانی پایگاه اشتراک با مین و انفجار آن یک
سرباز مجروح و به بیمارستان منتقل شد.^۵

۱۷۳

رژیم صدام می‌کوشد در مناطق کردنشین عراق، در سایه افزایش همکاری با گروه‌های کرد
مخالف جمهوری اسلامی و جذب نیروهای جیش‌الشعبی، مواضع خود را تقویت کند. ناحیه
ژاندارمری کردستان اعلام کرد: اخیراً رژیم بعثی عراق تعداد زیادی از نیروهای مستقر در مناطق کردنشین
را با جاش‌های شعبی جایگزین و آنها را به جبهه پنجوین در استان سلیمانیه اعزام کرده است.^۶
همچنین ۹ نفر از افراد هیز ۱۱۰ بیان حزب دمکرات کردستان ایران که برای دریافت مهمات
به عراق رفته بودند، اخیراً ۸۰ هزار تیر فشنگ کلاش، ۲۰ عدد مین ضدتانک، ۶۷۰۰ تیر قناسه و
۳۰ گلوله آرپی‌جی از شهر قلعه‌دیزه تحویل گرفته و به ایران آورده‌اند.^۷

از سوی دیگر، رژیم صدام حسین ضمن تعیین جایزه برای دستگیری ایرانی‌ها به جاش‌های
شعبی اعلام کرده است که به هر کدام از آنها در ازای دستگیر کردن و تحویل دادن هر ایرانی پانصد
دینار جایزه خواهد داد.^۸ علی‌ریوانی* از اعضای سابق حزب دمکرات که چندین بار اسیران
ایرانی را به عراق فروخته بود، با اعتراض حزب دمکرات روبه‌رو شد. ناحیه ژاندارمری کردستان
در این باره گزارش داد: گروهی از کمیته ناوندی حزب غیرقانونی دمکرات کردستان به سرپرستی
منصور فرزند رشید حلاج به منطقه سردوش و دره تقی‌مریوان اعزام شده‌اند. این گروه به
عملکرد علی‌ریوانی در فروش اسرای ایرانی به رژیم عراق اعتراض کرده است.^۹

حزب دمکرات کردستان ایران نیز در ادامه همکاری با افراد اتحادیه میهنی کردستان عراق
(طالبانی‌ها) و رژیم بعث عراق به مردم روستاهای مرزی منطقه چومان واقع در غرب بانه و
جنوب سردشت، دستور داده است که در کوتاه‌ترین زمان ممکن منطقه را ترک کنند. آنها در
اقدامی مشترک عملیات مهندسی در منطقه باسنی و سوره دیزه را آغاز کرده و می‌کوشند مقدمات
فعالیت‌های بیشتری را فراهم کنند.^{۱۰}

* علی‌ریوانی یکی از فرماندهان محلی حزب دمکرات بود که پس از مدتی از این حزب جدا شد و یک گروه کوچک
۳۰ تا ۴۰ نفره را ایجاد کرد که با نام خود او شناخته می‌شود. افراد این گروه در اطراف مریوان، علیه نیروهای خودی
دست به عملیات می‌زدند. گروه علی‌ریوانی برای به دست آوردن پول و اسلحه با رژیم عراق همکاری و از طریق
تحویل اسرای ایرانی به رژیم عراق کسب درآمد می‌کرد. علی‌ریوانی پس از مدتی سلاح را بر زمین گذاشته و با دریافت
امان‌نامه دست از اقدامات خود برداشت.

۱۷۴

هم‌زمان با تداوم حملات توپخانه‌ای و هوایی عراق به مناطق مسکونی ایران، بازسازی مناطق آسیب‌دیده نیز همچنان با قدرت دنبال می‌شود. ستاد بازسازی و نوسازی استان سمنان در گزارش عملکرد یک سال گذشته خود اعلام کرد: «در یک سال گذشته، ۳۱۵ واحد مسکونی که بر اثر حملات ددمنشانه هوایی و توپ‌های دوربرد صدامیان کافر تخریب شده بود، مرمت و بازسازی شد و به صاحبان آنها تحویل گردید.» این ستاد کار بازسازی ۲۶۵ واحد مسکونی دیگر را در دست اجرا دارد که در آینده نزدیک آماده بهره‌برداری خواهد شد. از این تعداد ۱۰۰ واحد در شهرستان بانه و ۱۶۵ واحد در روستاهای ام‌الخرین خرمشهر و کفیشه و دارخوین شادگان است. بازسازی بیش از ۸۰ واحد مسکونی در ۱۳ روستای شهرستان بانه نیز که در جریان بمباران‌های رژیم عراق خسارت دیده است، به‌زودی آغاز خواهد شد.^{۱۱}

علاوه‌براین، واحدهای مسکونی روستای بیصریه علیا (واقع در ۱۰ کیلومتری هویزه) که بر اثر حملات ارتش عراق ویران شده بود، به‌همت ستاد بازسازی مناطق جنگی شهرستان اراک بازسازی و به صاحبان آن تحویل داده شد. این ستاد اعلام کرد که ۴۱ واحد مسکونی با زیربنای ۴۵۰ مترمربع با دو حیاط مجزا برای استفاده انسان و دام احداث شده و در اختیار بخشرداری منطقه قرار گرفته است تا به روستاییان محروم و صاحبان اصلی آن واگذار شود.^{۱۲}

۱۷۵

عصر امروز، نیروهای یگان دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی نماینده امام در شورای عالی دفاع، ملاقات کردند. در این دیدار رئیس مجلس شورای اسلامی در سخنانی با اشاره به اهمیت قدرت دریایی و حضور سپاه در این عرصه گفت: «تشکیل واحد دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به اندازه تشکیل خود سپاه در کل انقلاب مؤثر است. دریا جای بکر و حساسی است که حرکت نوبی را می‌طلبد. تاکنون حضور نیروهای فداکار و ایثارگر در عرصه دریاهای آزمایش نشده بود، بنابراین وجود عناصر سپاه در آنجا برای استکبار جهانی پدیده‌ای بس وحشتناک است.» نماینده امام در شورای عالی دفاع با اشاره به مرزهای آبی طولانی ایران در جنوب، وجود منابع طبیعی مهم در منطقه و اهمیت راهبردی خلیج فارس اضافه کرد: «مناطق [جنوب] هم از لحاظ منابع طبیعی و از لحاظ سوق‌الجیشی برای ما حکم الماس را دارد. علاوه‌بر آن، هر کدام از جزایر کوچک ما در خلیج فارس ارزش فوق‌العاده‌ای هم از نظر نظامی و هم از لحاظ اقتصادی دارد و مهم‌تر آنکه ... ابرقدرت‌ها همچون لاشخور به آنجا چشم دوخته‌اند.»

هاشمی رفسنجانی با تمجید از حضور پر قدرت نیروی دریایی ارتش در خلیج فارس و دریای عمان، در مورد محدودیت نیروهای کلاسیک نظامی در عرصه جنگ دریایی و ضرورت حضور نیروهای سپاه افزود: «سلحشوران نیروی دریایی به خوبی از مرزهای کشورمان حراست کرده‌اند و ناوگان‌ها و کشتی‌های جنگی خود را در مصاف با دشمن به خوبی به کار برده‌اند، اما از آنجا که ممکن است ناوگان‌ها، زیر دریایی‌ها و پرنده‌های دریایی و رادارها به عنوان لقمه‌های چربی برای دشمنان جنایت کار جلوه کند و از آنجایی که کاربرد این سلاح‌ها ممکن است در مقابل ابزار پیچیده آنها محدود باشد، وجود نیروهای کوچک و سریع و متحرکی که سرنشینان فداکاری دارد، بسیار ضروری و تحملش برای دشمن غیر ممکن است.» رئیس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه با حضور نیروهای سپاه در دریا، خلیج فارس و تنگه هرمز به کابوس وحشتناکی برای نیروهای استکبار شرق و غرب تبدیل می‌شود، تأکید کرد: «اگر ما بخواهیم تنها با ابزار پیچیده و چند ناو با آنها در تنگه هرمز مقابله کنیم، برای استکبار جهانی قابل علاج است. آنچه برای آنها قابل علاج نیست وجود نیروهای فداکاری مانند یگان دریایی سپاه در کنار دیگر نیروهای توانمند جمهوری اسلامی و نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ماست.»

حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی در ادامه سخنان خود بار دیگر با طرح رویکرد دوستانه جمهوری اسلامی ایران در قبال کشورهای منطقه افزود: «ما به اندازه چند کشور جنوبی خلیج فارس و عربستان در خلیج فارس ساحل آبی داریم و ما می‌خواهیم با اینها دوست باشیم. در صورتی که این کشورها بخواهند موقعیت خود را درک کنند، به حساسیت مسئله پی می‌برند.»^{۱۳} سخنان رئیس مجلس شورای اسلامی در مورد حضور نیروهای فداکار در عرصه دریا و تجربه فداکاری‌های نیروهای ژاپنی در جنگ جهانی دوم مورد توجه رسانه‌های خارجی قرار گرفت. خبرگزاری فرانسه در بازتاب سخنان رئیس مجلس شورای اسلامی اعلام کرد: حجت‌الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی با بیان اینکه امکان دارد ایران در اقیانوس هند و خلیج فارس علیه نیروهای دریایی ابر قدرت‌ها به حملاتی نظیر حملات انتحاری ژاپنی در جریان جنگ جهانی دوم دست بزند، اضافه کرد که تأثیر واحدهای بزرگ در برابر سلاح‌های پیچیده دشمن محدود است، اما نیروهای کوچک و سریع که از مردان فداکار تشکیل شده باشد، بسیار مفید است و غیر ممکن است که دشمن بتواند با آن مقابله کند. خبرگزاری فرانسه در پایان این گزارش افزود: «این نخستین باری است که که یک رهبر جمهوری اسلامی به طور علنی توسل جستن به حملات انتحاری را در خلیج [فارس] و اقیانوس هند مطرح می‌کند. بر اساس برخی اطلاعات تأیید نشده در تهران به نظر می‌رسد واحد دریایی [سپاه] پاسداران انقلاب مجهز به کشتی‌های گشتی بسیار سریع می‌باشد.»^{۱۴}

۱۷۶

روابط تجاری ایران با کشورهای عضو بازار مشترک اروپا و کانادا روندی رو به رشد دارد به طوری که صادرات بازار مشترک اروپا به ایران در سال گذشته میلادی، تقریباً دو برابر شده است. روزنامه امریکایی *وال استریت ژورنال* در گزارشی از روابط تجاری ایران و اروپا نوشت: در این مدت، آلمان غربی با صدور نیمی از مجموع صادرات ۱۰ کشور عضو بازار مشترک اروپا به ایران بزرگ‌ترین طرف تجاری ایران بود و بیش از ۲۴۰۰ میلیون دلار مازاد تجاری داشت. صادرات ایران به اروپا عمدتاً نفت است و حجم آن در سال گذشته میلادی، حدود ۲۲ میلیون دلار بود. در حالی که عراق خواستار تحریم اقتصادی ایران است، جمهوری اسلامی ایران از طرف‌های تجاری اروپا می‌خواهد نفت بیشتری را از ایران خریداری کنند. ایران به آلمان غربی گفته است یا نفت بیشتری از ایران خریداری کند یا مشکلات ناشی از اعمال محدودیت بر کالاهای صادراتی آلمان در بازارهای ایران را بپذیرد. جمهوری اسلامی ایران با تهیه فهرستی از کالاهای مورد نیاز خود می‌کوشد بخشی از خریدهای خود را از کشورهای دیگر انجام دهد. بخش عمده صادرات آلمان غربی به ایران، وسایل و تجهیزات حمل‌ونقل، ماشین‌آلات، تجهیزات الکترونیکی و شیمیایی است. *وال استریت ژورنال* در ادامه این گزارش به نقل از کشورهای اروپایی نوشت: «[اکنون] بسیاری از کشورهای بازار مشترک اروپا معتقدند که دوره افزایش صادرات کالاهای بازرگانی و اقلام غیرنظامی به ایران به سرآمده است. ... جنگ ممکن است ایران را وادار سازد بخش عمده‌ای از ذخایر ارزی خود را برای خرید سازوکار نظامی و کالاهای و خدمات ضروری اختصاص دهد.» این نشریه به نقل از کارشناسان امور اقتصادی لندن و بروکسل، افزایش صادرات نفت ایران را عامل افزایش روابط تجاری ایران با کشورهای بازار مشترک اروپا عنوان کرد و در مورد ذخایر ارزی ایران نوشت: ایران بین ۶ تا ۸ میلیارد دلار ذخیره ارزی دارد.^{۱۵}

همچنین به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی روابط تجاری ایران و کانادا نیز در دو سال گذشته روند رو به رشدی داشته و بعد از دو سال وقفه پس از تسخیر سفارت امریکا در تهران، شروع و اکنون به حالت عادی درآمد یافته است. صادرات کانادا به ایران در سال ۱۹۸۱، حدود ۲۲ میلیون دلار بود. این رقم در سال ۱۹۸۲ به ۱۸۲ میلیون و در سال ۱۹۸۳ به ۲۰۶ میلیون دلار رسید. این در حالی است که میزان صادرات کانادا به ایران در یک سال قبل از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۵۲ میلیون دلار بود. حجم صادرات نفت ایران به کانادا نیز از ۱۲۰ میلیون دلار در سال ۱۹۸۲ به ۵۰۰ میلیون دلار در سال ۱۹۸۳ افزایش یافته است.^{۱۶}

۱۷۷

امروز گستون دوفر وزیر کشور فرانسه، در مصاحبه‌ای با هفته‌نامه تانون بو در اقدامی فرافکنانه ناآرامی‌های داخلی این کشور را به جمهوری اسلامی ایران نسبت داده و اعلام کرد که اقدامات ایران ذهنیت کارگران مسلمان مهاجر به فرانسه را تغییر داده و موجب بروز مشکلات زیادی برای این کشور شده است. وی مدعی شد جمهوری اسلامی ایران با استفاده از مصونیت دیپلماتیک اقدام به انتقال و توزیع جزوه‌های تحریک‌کننده به زبان عربی در میان کارگران مهاجر عرب کرده و آنها را به ایجاد آشوب و بلوا و توسل به خشونت ترغیب کرده است. گستون دوفر افزود: حمایت مالی و لجستیکی جمهوری اسلامی ایران از گروه‌های تروریستی و آدم‌کش موجب شده است که کارگران عرب موقعیت خود را در نزد افکار عمومی ملت فرانسه از دست بدهند.^{۱۷}

واحد مرکزی خبر در گزارشی از پاریس به نقل از وزیر کشور فرانسه اعلام کرد: «دین اسلام که خصوصیت تازه‌ای پیدا کرده است واقعاً پریشانی و نگرانی برای دولت فرانسه ایجاد کرده و خشم ما را برانگیخته است. شعارهای انقلاب اسلامی ایران در میان مسلمانان رواج پیدا کرده است. مسلمانان در مسجد راه پیدا می‌کنند و مسئولیت مسجد را به عهده می‌گیرند و با شور و حرارت به تبلیغات می‌پردازند و این خطرناک است.»^{۱۸}

۱۷۸

به‌دنبال انتخاب نماینده عراق به سمت معاون سی و هفتمین اجلاس وزرای بهداری کشورهای عضو سازمان بهداشت جهانی، نماینده ایران در این اجلاس به این موضوع اعتراض کرد. دولت عراق در گردهمایی وزرای بهداری کشورهای عضو سازمان بهداشت جهانی خواستار پایان دادن به جنگ ایران و عراق شد. خبرگزاری کویت در گزارشی از ژنو، محل برگزاری این گردهمایی اعلام کرد: دکتر صدیق حامد الواش وزیر بهداری عراق، در گردهمایی وزیران بهداری سازمان بهداشت جهانی در ژنو، ضمن درخواست برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق، خطاب به همتایان خود از بیش از ۱۶۰ کشور جهان گفت که سازمان بهداشت جهانی باید علیه خونریزی و هرزرفتن نیروی بالقوه انسانی بر اثر جنگ خلیج فارس موضع‌گیری کند. همچنین وی اعمال غیرانسانی و خیانت‌بار علیه فلسطینی‌ها و لبنانی‌ها را تقبیح و سرزنش کرد.^{۱۹}

در همین حال، سخنگوی هیئت ایرانی شرکت‌کننده در این اجلاس ضمن اعتراض به انتخاب نماینده عراق به سمت معاون گردهمایی وزیران بهداری کشورهای عضو سازمان بهداشت جهانی گفت: انتخاب نماینده کشوری که در جنگ از سلاح‌های شیمیایی علیه نظامیان و غیرنظامیان استفاده می‌کند، به‌عنوان معاون گردهمایی سازمانی که در خدمت حفاظت از سلامت است، ناعادلانه است.^{۲۰}

۱۷۹

وزیر امور خارجه کویت در مصاحبه‌ای ضمن اعلام اینکه متهمان به بمب‌گذاری در سفارتخانه‌های خارجی در کویت به‌زودی اعدام می‌شوند، خواستار پایان جنگ ایران و عراق شد و از پیش‌بینی مطبوعات امریکایی مبنی بر شکست رژیم صدام در جنگ انتقاد کرد.

شیخ صباح الاحمد الصباح وزیر امور خارجه کویت، در مصاحبه با روزنامه الانباء ضمن اشاره به بمب‌گذاری‌های سال گذشته در سفارتخانه‌های امریکا و فرانسه در کویت گفت: «۲ متهم مسلمان شیعه عراقی و یک تروریست مسیحی لبنانی به‌زودی اعدام خواهند شد.» ۳ متهم دیگر این بمب‌گذاری‌ها هنوز دستگیر نشده‌اند و نیروهای امنیتی کویت جست‌وجوی گسترده‌ای را برای بازداشت آنها شروع کرده‌اند. این ۶ نفر به‌همراه ۱۹ تن دیگر در ۷ فروردین سال جاری، در یک دادگاه امنیتی کویت به کشتن ۵ نفر و مجروح کردن ۸۶ تن دیگر در جریان بمب‌گذاری متهم شدند. ۲۲ تن از این متهمان در بازداشت به سر می‌برند، ۶ نفر به اعدام، ۷ نفر به حبس ابد و بقیه به ۵ تا ۱۵ سال زندان محکوم شده‌اند. به گزارش آسوشیتدپرس، شیخ صباح بی‌آنکه نامی از ایران ببرد، این کشور را به دست داشتن در بمب‌گذاری‌های مذکور متهم کرد و گفت: «ما نمی‌خواهیم به اختلافات دامن بزنیم، لکن از برادرانی که محرک این انفجارها بودند و از آنها حمایت کردند، تقاضا می‌کنیم از این کار دست بردارند؛ زیرا ترور به نفع کسی نیست.» وی بدون اشاره به جزئیات موضوع افزود: به‌دنبال محاکمه متهمان برخی از سفارتخانه‌های کویت در برخی از کشورها تهدیداتی را در این رابطه دریافت کرده‌اند.

وزیر امور خارجه کویت در بخش دیگری از این مصاحبه ضمن حمایت آشکار از عراق خواستار پایان دادن به جنگ ایران و عراق شد و اظهار کرد: جنگ ۴۴ ماهه باید پایان پذیرد؛ زیرا هیچ‌یک از دو کشور از تداوم خصومت بهره‌ای نمی‌برند. تنها سوداگران اسلحه هستند که از تداوم این جنگ بهره‌مند می‌شوند. شیخ صباح در ادامه جمهوری اسلامی ایران را به دلیل رد پیشنهاد صلح عراق سرزنش کرد و از پیش‌بینی برخی مطبوعات امریکایی درباره شکست عراق اظهار تأسف کرد. وزیر امور خارجه کویت در مورد دفاع از منطقه و پیشنهاد حضور نیروهای امریکایی در کشورهای جنوبی خلیج فارس نیز گفت: «مردم این منطقه نمی‌خواهند نیروهای امریکا یا شوروی را ببینند؛ زیرا دفاع از خلیج [فارس] باید فقط به‌عهده مردم خلیج [فارس] واگذار شود.»^{۲۱}

۱۸۰

امروز یک گروه مسلح در طرابلس که به پادگان مقر سرهنگ قذافی حمله کرده و بخشی از آن را به اشغال خود درآورده بودند، به شدت سرکوب و تمام اعضای آن کشته شدند. خبرگزاری‌های غربی این اقدام را یک کودتا و خبرگزاری لیبی آن را یک حمله تروریستی به یک ساختمان دولتی عنوان کرد.

خبرگزاری لیبی این ماجرا را چنین شرح داد: در این حمله یک گروه تروریستی یک ساختمان دولتی را در پایتخت لیبی به اشغال خود درآوردند و جان تعدادی زن و کودک را مورد تهدید قرار دادند. نیروهای امنیتی وارد ساختمان شدند و وقتی تروریست‌ها تسلیم نشدند، نیروهای امنیتی آنها را به قتل رساندند.^{۲۲}

از سوی دیگر، منابع غربی این حادثه را یک کودتا علیه معمر قذافی ذکر کردند؛ خبرگزاری ایتالیا و دیپلمات‌های غربی در طرابلس گزارش دادند که نیروهای وفادار به سرهنگ قذافی کودتایی را که صبح روز سه‌شنبه علیه رهبر لیبی در پادگان محل اقامت وی صورت گرفت، درهم شکستند. خبرگزاری آسوشیتدپرس اعلام کرد: «معمر قذافی بار دیگر جان سالم به در برده است.» این خبرگزاری به نقل از دیپلمات‌ها، تعداد مهاجمان را حدود ۲۰ نفر اعلام کرد و افزود: این افراد پس از تصرف یک ساختمان دولتی از آن با موشک و مسلسل به پادگان باب‌العزیزه حمله کردند. نیروهای نظامی و امنیتی وفادار به معمر قذافی در واکنش به این حمله مقر مهاجمان را که در نزدیکی پادگان مذکور قرار داشت به محاصره درآورده و پس از ۵ ساعت درگیری، ساختمان را با آتش سلاح‌های سنگین منهدم کرده و همه مهاجمان را کشتند.

خبرگزاری رویتر نیز به نقل از لیبیایی‌های تبعیدی اعلام کرد مهاجمان اعضای یک گروه چریکی بودند که قصد ترور رهبر لیبی را داشتند. به گفته دیپلمات‌ها چند ساعت صدای شلیک سلاح‌های اتوماتیک و سنگین در پایتخت لیبی به گوش می‌رسید. یک سخنگوی جبهه نجات ملی لیبی که مسئولیت اقدام امروز را به عهده گرفته است، گفت: «در جریان نبرد تعدادی از محافظین [معمر قذافی] کشته یا مجروح شدند. احتمالاً ما در این حمله موفق به کشتن قذافی نشده‌ایم، لیکن این یک نقطه عطف و سرآغاز فصلی جدید محسوب می‌شود.» بنا به اظهارات مقامات لیبی، مهاجمان ۱۰ نفر و از اتباع کشورهای سودان، لبنان، فلسطین و لیبی بوده‌اند. آنها در سودان آموزش دیده، از مرز تونس وارد لیبی شده و از سوی دولت انگلستان حمایت می‌شدند.^{۲۳}

خبرگزاری لیبی با اعلام خبر سرکوب مهاجمان افزود: امروز معمر قذافی طبق روال عادی، به برنامه‌های خود رسیدگی کرد و مردم لیبی پس از شنیدن خبر شکست توطئه تروریستی علیه رهبرشان به خیابان‌ها ریخته و به ابراز شادمانی پرداختند.

از سوی دیگر، دولت انگلستان اتهامات لیبی در مورد دخالت آن کشور در وقایع طرابلس را رد و اعلام کرد: دولت انگلستان در امور داخلی کشورها دخالت نمی‌کند و از فعالیت‌های جبهه نجات ملی لیبی هیچ‌گونه حمایتی به عمل نمی‌آورد. جبهه نجات ملی که مسئولیت اقدام امروز لیبی را به عهده گرفت عموماً از مخالفان دولت معمر قذافی تشکیل شده و مقر آن در لندن است

رهبری این جبهه را یوسف المغتریف سفیر سابق لیبی در هند، برعهده دارد.^{۲۴}

معمر قذافی رهبر لیبی، این کودتا را به عوامل جنبش اخوان المسلمین نسبت داد که از حمایت دولت‌های عرب و غیرعرب نظیر آمریکا و انگلستان برخوردار است. وی در مصاحبه با لوموند مدعی شد: دول مذکور تروریست‌ها را مسلح کرده و به ارتکاب جنایت تحریک می‌کنند. آنها در سودان توسط مریمان سودانی و مصری و تحت نظارت امریکایی‌ها آموزش دیده‌اند. سرهنگ قذافی اضافه کرد: «کشورهایی که این جانبان را مسلح کرده‌اند، بهای گزافی خواهند پرداخت.»^{۲۵} حافظ اسد رئیس‌جمهور سوریه، عصر امروز در یک تماس تلفنی با سرهنگ قذافی در مورد روابط دو کشور با وی گفت‌وگو کرد. هرچند خبرگزاری‌ها از محتوای این گفت‌وگو خبری منتشر نکرده‌اند، اما به نظر می‌رسد تماس اسد با قذافی به منظور کسب اطلاع از وقایع امروز پایتخت لیبی و حمایت از دولت قذافی باشد.^{۲۶}

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۳/۲/۱۸

۱. سند شماره ۲۹۹۹۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانداری آبادان به اداره کل امور سیاسی و انتظامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹؛ - سند شماره ۳۰۰۲۰۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی آبادان به استانداری خوزستان (اداره کل سیاسی)، ۱۳۶۳/۲/۱۹.
۲. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۰، ۱۳۶۳/۲/۱۹، ص ۲، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۳. سند شماره ۸۱۸۳۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شاجا به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست‌وزیری، ۱۳۶۳/۲/۲۹.
۴. سند شماره ۳۱۴۶۴۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کردستان به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۲/۲۵.
۵. سند شماره ۳۰۲۴۷۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کردستان (رکن ۳) به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۲/۱۹؛ - سند شماره ۸۱۸۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره اطلاعات شاجا به دفتر اطلاعات و تحقیقات نخست‌وزیری، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۶. سند شماره ۳۱۴۶۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کردستان (رکن ۲) به استانداری کردستان (مشاور سیاسی)، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۷. سند شماره ۳۷۲۸۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد اطلاعات منطقه ۱۱ (سپاه) به سپاه بوکان، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۸. سند شماره ۳۷۲۸۸۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کردستان (رکن ۲) به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۹. سند شماره ۳۱۴۶۲۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کردستان (رکن ۲) به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۲/۱۸، ص ۱.
۱۰. سند شماره ۳۱۵۱۵۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از لشکر ۲۸ سندج (رکن ۲) به استانداری کردستان، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۱۱. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹، ص ۱۰.
۱۲. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۲۰، ص ۲.
۱۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹، ص ۱۰.
۱۴. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۱، ۱۳۶۳/۲/۲۰، تهران - خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۳/۲/۱۹.
۱۵. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۰، ۱۳۶۳/۲/۱۹، صص ۱۶ و ۱۷، رادیو آمریکا، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۱۶. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۱، ۱۳۶۳/۲/۲۰، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹.

۱۷. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۰، ۱۳۶۳/۲/۱۹، صص ۲۴ و ۲۵، رادیو ایران، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۱۸. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۲۰، ص ۳.
۱۹. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۰، ۱۳۶۳/۲/۱۹، ص ۵، ژنو - خبرگزاری کویت، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۲۰. همان، ص ۹، ژنو - خبرگزاری آلمان غربی، ۱۳۶۳/۲/۱۷.
۲۱. همان، صص ۸ و ۹، کویت - خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۲۲. همان، صص ۲۱ و ۲۲، رادیو بی‌بی‌سی، ۱۳۶۳/۲/۱۸.
۲۳. خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۵۱، ۱۳۶۳/۲/۲۰، صص ۴۴ - ۴۱، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹.
۲۴. همان، ص ۴۴، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹.
۲۵. همان، ص ۴۶، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹.
۲۶. همان، ص ۴۱، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۳/۲/۱۹.